Stanovisko Generálního finančního ředitelství (GFŘ) zveřejněné ekonomickým deníkem E15 (k dispozici zde) přináší několik tvrzení, která považujeme za nepřesná a neaktuální, a na něž chceme reagovat s cílem osvětlit aktuální situaci v oblasti kryptoaktiv a navrženého časového a hodnotového testu. Vyjádření GFŘ na nás působí extrémně paradoxně v situaci, kdy se do českého právního řádu implementují EU pravidla o správní spolupráci v oblasti daní se zaměřením právě na oblast kryptoaktiv.

1. Právní povaha kryptoaktiv:

GFŘ uvádí, že právní povaha kryptoaktiv není v českém právním prostředí dostatečně zakotvena. Tento názor však nereflektuje současný stav legislativy. Česká republika byla jednou z prvních zemí v Evropě, která právní povahu kryptokaktiv zakotvila prostřednictvím zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Navíc se zavedením evropského nařízení MiCA (Markets in Crypto-Assets) bude právní rámec dále posílen a rozšířen od příštího roku, což jednoznačně vyvrací tvrzení, že není dostatečná právní úprava kryptoaktiv.

2. Klasifikace kryptoaktiv jako movitých věcí:

GFŘ tvrdí, že kryptoaktiva jsou považována za movitou věc, což způsobuje výkladové problémy v oblasti daní. Tento popis však není přesný. Stablecoiny jsou již považovány za platební prostředky (elektronické peněžní tokeny), zatímco finanční kryptoaktiva, jako jsou tokenizované akcie a dluhopisy, splňují definici finančních nástrojů podle evropských předpisů (MiFID) a nařízení o pilotním režimu. Tato aktiva se tedy neomezují jen na pojetí movitých věcí – ostatních kryptoaktiv, jak GFŘ tvrdí. K této zbytkové kategorii dodáváme, že movitými věcmi jsou i např. akcie a nevnímáme, že by toto způsobovalo výkladové problémy.

3. Osvobození od zdanění a jeho dopady:

GFŘ uvádí, že přijetí navrhovaného osvobození kryptoaktiv by vedlo k nelogickému zrušení zdanění příjmů fyzických osob z poskytování služeb, pokud by byly hrazeny kryptoaktivy. Toto tvrzení nereflektuje fakt, že kryptoaktiva jsou transparentní a lze snadno ověřit, jak dlouho jsou uložena v dané peněžence, díky technologii blockchain. Daňová správa tak může mnohem snadněji a efektivněji kontrolovat transakce s kryptoaktivy než u tradičních aktiv. V případě zavedení časového testu na kryptoaktiva se nezavádí osvobození úplaty za poskytování služeb. Zavedení časového a hodnotového testu má ambici pouze narovnat aktuální stav, který se používá u zdanění akcií či jiných cenných papírů.

4. Regulace kryptoaktiv a jejich kontrola:

GFŘ zmiňuje téměř neexistující regulatorní rámec kryptoaktiv, což je opět mylné tvrzení. Česká republika již řadu let reguluje oblast kryptoaktiv a praní špinavých peněz, a s přijetím MiCA regulace se tento rámec dále zpřísní. Technologie blockchain navíc umožňuje maximální transparentnost transakcí, což poskytuje velmi efektivní nástroj pro zjištění původu aktiv. Dalšími regulacemi, které na oblast kryptoaktiv dopadnou jsou např. TFR a DAC8 (více níže).

5. Obavy z daňových úniků a praní špinavých peněz:

GFŘ vyjádřilo obavy, že zavedení časového a hodnotového testu by mohlo vytvořit „polštář“ pro daňové úniky nebo legalizaci nezdaněných příjmů. Tento argument považujeme za neopodstatněný.

Kryptoaktiva jsou zcela transparentní, a na rozdíl od hotovosti je jejich historie vždy veřejně dostupná. A na rozdíl od akcií nevyžadují kooperaci dalších stran (banky, brokera, …), nýbrž si může kdokoliv (tzn. i finanční úřad potvrdit), zda byly podmínky časového testu splněny či nikoliv.

Dále jsou v rámci MiCA a TFR je implementována travel rule, která vyžaduje sledování osobních údajů u kryptoměnových transakcí přesahujících stanovené limity, což poskytuje další záruky proti zneužití. Navíc přichází i DAC8, která zavádí povinnost poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy pravidelně jednou ročně oznamovat souhrnné informace týkající uživatelů kryptoaktiv a transakcí, které pro tyto uživatele provedli, a to právě z důvodů zamezení daňových úniků.

Uvedené obavy nesdílí např. i FAÚ, který nemá k předložené materii připomínek (viz usnesení z 8. 10. 2024 – naleznete níže v odkazech).

Odkazy na regulaci:

- celoevropské nařízení o trzích kryptoaktiv (MiCA) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R1114) a související/prováděcí předpisy (https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica)
- celoevropské nařízení o pilotním režimu DLT (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022R0858)
- celoevropské nařízení k převodům kryptoaktiv (TFR) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R1113)
- kryptoaktiva a daně (DAC8) (více: https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2023/10/17/council-adopts-directive-to-boost-cooperation-between-national-taxation-authorities-dac8/)
- Usnesení Stálé komise Poslanecké sněmovny pro kontrolu činnosti Finančního analytického úřadu (https://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=246441)